

ST·OLAV

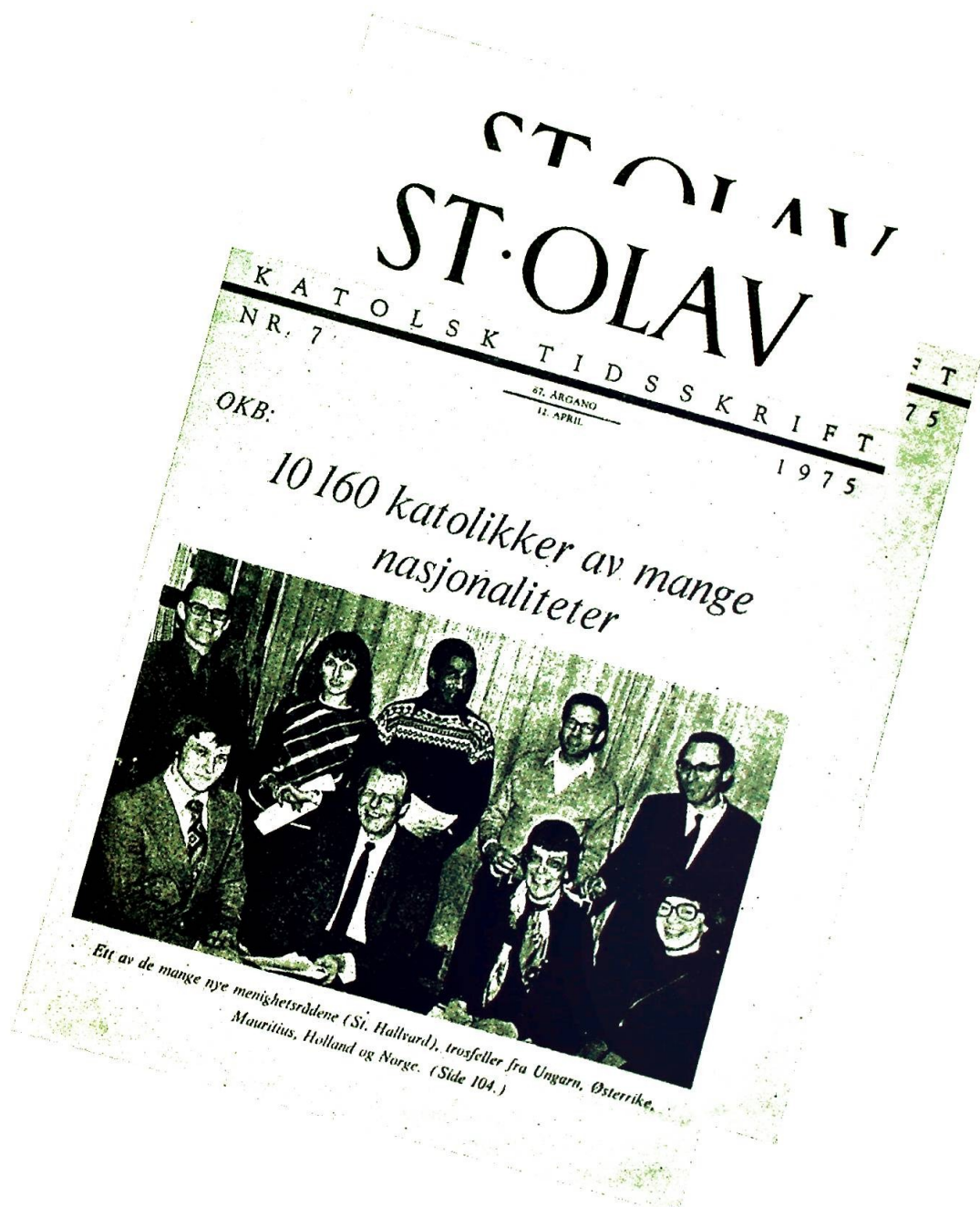
K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 9

87. ÅRGANG

10. MAI

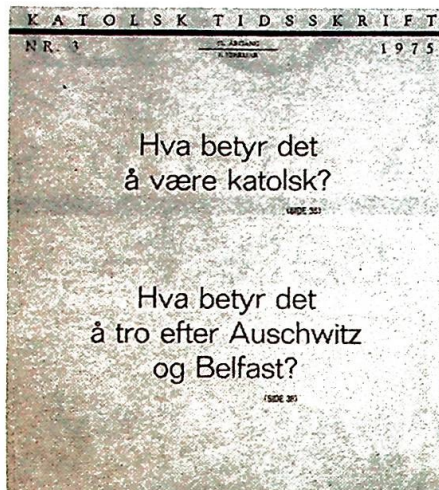
1975

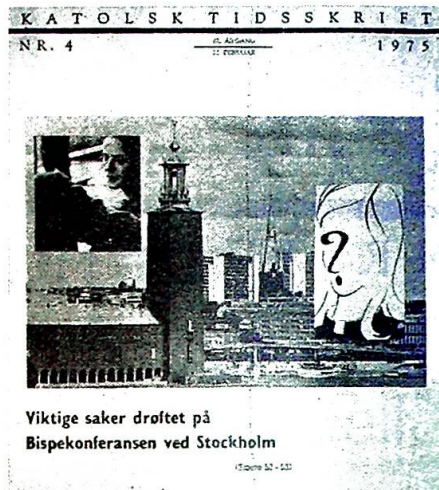
ST·OLAV

ST·OLAV

ST·OLAV

REDAKSJONELT:

BREV TIL KAT

Det finnes i dag over 10 000 katolikker i Oslo Katolske Bispedømme, i 17 menigheter. Og det er slik at et mindretall av disse kjenner og leser bladet ST. OLAV, det som OKB står som utgiver av. På et møte som nylig ble holdt på Mariaholm om vår katolske presse, diskuterte utsendinger fra de fleste av disse menighetene bladet, kom med ros og kritikk — og fikk oss på redaksjonen til å forsøke dette lille fremstøt for å få større kontakt med trosfeller.

De innvendinger som kom frem under møtet bekreftet nemlig, etter undertegnede mening, at forbløffende mange katolikker i Norge sjelden ser et nummer av ST. OLAV, at de enkelte ganger dømmer det usett på grunnlag av gamle og nå foreldete meninger — og at det blad vi lager hver fjortende dag egentlig skulle passe de fleste ganske bra.

Over disse linjer gjengir vi forsidene på fem av de syv, åtte numre vi har sendt ut hittil i 1975:

Hovedsaken i nr. 2 (i slutten av januar) var pavens rundskrivelse om Kirkens enhet.

Fjorten dager etterpå stilte vi blant annet disse to spørsmål: *Hva betyr det å være katolsk?* og *Hva betyr det å tro etter Auschwitz og Belfast?*

I nr. 4 hadde vi stoff fra de nodiske biskopers viktige møter utenfor Stockholm.

Nr. 6 var påskenummer med stoff om høytiden, fire sider med bilder og intervjuer med katolikkene i Trondheim osv.

Og i nr. 7 er den viktigste saken antagelig en statistikk fra de forskjellige menighetene — en statistikk som bekrefter at tiden etter Konsilet ikke har vært en svekkelse, men en styrkelse av Kirken i vårt land.

I disse numrene har vi ellers hatt stoff som dette: *Døden — en oppstandelse*, videre en oppsiktsvekkende anmeldelse av en britisk bok i abortdebatten, *Fostre i kosmetikk*, stoff om meditasjon og bønn, serien *Kvinner i Kirken*, et hyrdebrev om *Botens Sakrament*, nytt fra Bispedømmet, kulturstoff, nyheter og faste spalter som *Klovnen* og *Film*. Samt redaksjonelle meninger og kommentarer.

Det kan egentlig sies tungtveiende ting som kritikk mot bladet, vi er ikke gode nok, vi tar feil av og til, vi mangler både det og det stoff. Men hva var det man kritiserte på Mariaholm-møtet? Vel, bortsett fra et enkelt og litt uforståelig utbrudd om at noe av vårt stoff kunne brukes i bladet «Klassekampen», gikk protestene ut på dette:

1) ST. OLAV har for langt og for tungt stoff. Bladet er for akademisk preget.

2) Det er for mange fremmedord i spaltene.

3) Vi skriver ikke om det som interesserer den «almindelige katolikk».

4) Bladets forsøk å enkelte ganger å gjengi stoff på svensk, engelsk og tysk irriterer.

La meg svare så godt jeg kan:

Den første anklagen kommer fra trosfeller som ikke kjenner bladet, som ikke har lest det på noen år og som kanskje husker det som et særpreget kulturtidsskrift. Det kan vel hende at noe av stoffet den gang virket en smule «akademisk». Og Osloorientert. De forsidene vi gjengir

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT
NR. 6
PL. ANTONIO
1975

Påske

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT
NR. 7
VI. ANTONY
1975

OKB:

10 160 katolikker av mange
nasjonaliteter

Et av de mange nye menighetsrådene (St. Håvard), bestående fra Ungarn, Østerrike, Maritima, Holland og Norge. (Side 104.)

OLIKKER

ovenfor forteller noe om hva vi nå er opptatt av ved siden av kulturstoffet.

Punkt to: Vi forsøker energisk å unngå fremmedord, vi luker dem vekk daglig i det stoffet vi arbeider med. Det kan hende vi ikke klarer det en sjelden gang, men den som kan påvise at det dukker opp for mange av dem skal få sine abonnements-penger tilbake.

At vi ikke skriver om ting som interesserer «mannen i gata» blant våre katolikker er også en sterk påstand. Ajoda. Interesserer ikke spørsmålet *Hva betyr det å være katolsk?* Er man ikke interessert i å høre om katolikkene i Trondheim? Er hun eller han ikke interessert i det paven sier om Kirkens enhet? Er de enda mindre interessert i det Nordens katolske biskoper sier om spørsmålet om kvinner i Kirkens embeder, om ekteskapet, om sakramentene? Er de ikke interessert i et blad som behandler påsken som en katolsk, kristen høytid?

Og til slutt: Vi tar til følge, som det heter, kritikken mot det utenlandske stoffet. Vi kommer kanskje

ikke i bedre kontakt med de mange ikke-norskfødte trosfeller på den måten. Mea culpa, det skal ikke gjenta seg.

La meg gjenta vårt syn: Kritikken bunner ofte i at dere ikke kjenner bladet ST. OLAV slik som det nå er. Vi gjør våre feil, vi venter ikke at man er enig med oss i alle redaksjonelle standpunkter, vi tar med glede mot stoff som går på tvers av redaksjonens meninger osv. Det vi vil er å bringe stoff som både kan markere oss som en katolsk røst utad og å lette trosfellers kontakt mellom menighetene i Norge og med det som skjer i verdenskirken.

På et slikt grunnlag starter vi også denne lille vårkampanjen for bladet: Oppmuntret av forslag som kom frem på Mariaholm, starter vi med å sende et ekstraopplag til Kristiansand (se siste side) i håp om at menighetsrådet der vil hjelpe oss med å sende eksemplarer til de vi ikke har kontakt med. Går det bra, vender vi oss neste gang til andre menigheter i bispedømmet.

Å. R.

NR. 9

I dette nummer har vi blant annet:

PINSE

(AV PATER ARNO GERRITSMA)

Side 137

NYE OPPGAVER

I GAMMELT HUS

(om Caritas Hospits)

Side 138

GUNNEL

VALLQUIST

MED NY

BOK

Side 140

DAGENS

JESUITTER

Side 142

NYHETER

OG KLOVN

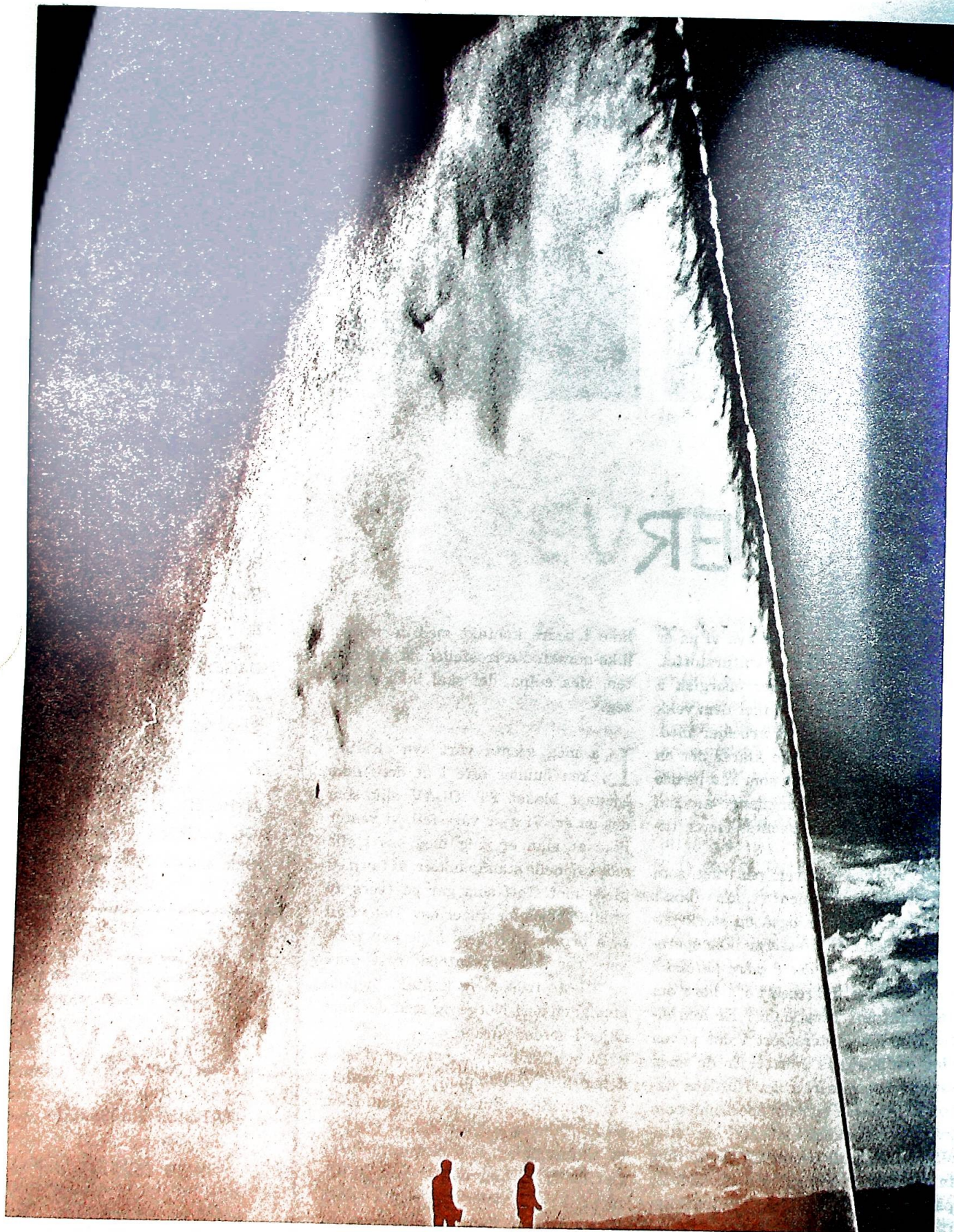
Side 144 — 147

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. AR

Den Hellige Ånd: «Strømmer av levende vann.»

PINSE

I Apostelgjerningenes femte kapitel leser vi om en liten episode på et nokså stormfult møte som det høye råd i Jerusalem holdt i anledning av arrestasjonen av noen apostler. De fleste av rådets medlemmer var stemt for å slå hardt ned på den nye sekt som de kalte de kristne. Men en av dem, Gamaliel, reiste seg og sa noen tankevekkende ord. Først minnet han om noen uheldige eksempler hvor tidligere religiøse vekkelser som tydeligvis ikke var inspirert av Gud, hadde gått i oppløsning. Så fortsatte han idet han pekte på apostlene: «Befatt dere ikke med disse mennesker, men la dem gå. Dersom det er menneskeverk dette de har fore, da går det til grunne. Men er det av Gud vil dere ikke kunne ødelegge det. Og vokt dere så det ikke blir Gud dere en dag finner dere i strid med.» Rådet bifalt ham og apostlene slapp iallfall for denne gang et lengre fengselsopphold.

Det er ikke alltid at det reageres med en slik sindighet når det har oppstått uro i religiøse kretser. Tvertimot, ikke så rent sjelden har man fulgt den «harde» linje og truet motstanderne med forfølgelse i en eller annen form: ekskommunikasjon, bannlysning, kjetterbål! Det tjener neppe noen hensikt at de forskjellige trossamfund retter bebreidelser mot hverandre. Hver av dem har i så hen-seende nok å feie foran egen dør. Men fariseeren Gamaliel var altså den som foretrakk å følge den motsatte linje: Ta tiden til hjelp. La Gud selv tale gjennom det som skjer. Tiden vil vise hvem som har retten på sin side.

Er det dristig å minne om dette når vi tenker på det som rører seg i Kirken i dag? Nokså mange troende har lett for å slå alarm og noen er vel raske i sine reaksjoner. De er av og til mer preget av mistenksomhet enn fordragelighet. Og det er ikke noe pluss for kristne troende. Noe som gjør saken nokså innviklet er at mange reagerer ut fra en fullt oppriktig innstilling til Kirken. De føler seg virkelig foruroliget og preges av angst. Men nettopp der, i angsten, kan det også skjule seg en svakhet.

Noen ganger kan man få lyst å spørre om vi tar troen på den hellige Ånds ledelse av Kirken tilstrekkelig alvorlig. Det har vært stormfulle tider før i Kirkens historie og

det har vist seg mer enn en gang at Ånden virker der hvor man egentlig ikke hadde ventet det. Dette betyr på ingen måte at enhver ytterliggående mening eller holdning skulle være inspirert av Ånden. Men vel betyr det at både forsiktighet og åpenhet er påbudt når det nye skal vurderes. Bare forsiktighet er like galt som kritikk-løs åpenhet!

S nart feirer vi pinse igjen og minnes den hellige Ånds plass i Kirken. Vår tro og andakt med hensyn til den hellige Ånd har vel lett for å bevege seg på det teoretiske plan. Ånden skal føre Kirken frem til den hele og fulle sannhet, heter det. Dette stemmer uten tvil. Men så skal vi ikke glemme at sannheten ikke minst skal formidles og gjøres troverdig ved en oppriktig kristen livsvandel. Ildtungene symboliserer ikke bare den opplysning Ånden virker i vår forstand. De symboliserer også den ild som må tennes i våre hjerter. Hva dét angår sto oldkirken sterkt rustet. Også der var uro, debatt, uenighet. Men utad viste de kristne et livsmønster som vakte stor respekt hos mange utenforstående. «De hadde hele folkets velvilje», skriver Lukas i Apostelgjerningene. Hvor mange ikke-kristne sier dette om oss i dag?

Pinseliturgien byr på en rekke skjønne tekster. Ikke minst selve pinsesekvensen er en vakker bønn. Bare for å sitere ett vers:

«Bøy alt det som stivnet til
smelt det frosne ved din ild
led du den som veiløs går.»

Dominikanerne

Dominikanernes prior i klosteret i Oslo, pater Albert Raulin er valgt til provinsial for ordenens franske provins og tiltrer sine nye stilling i Paris.

Bakgrunnen

Caritas-lederen, pastor Harald Taxt som er biskopelig vikar for fremmedarbeider-problemene sier dette om bakgrunnen for Kirkens innsats i dag:

— Konsilet understreker meget sterkt at Kirken har som et Gud-gitt oppdrag å sørge for hele mennesket. Det vil si at Kirken ikke bare skal forkynne Guds ord og forvalte sakramentene, men at den skal ha omsorg for hele mennesket i dets totale situasjon, ikke bare åndelig, men kulturelt, sosialt og politisk.

— Det har ikke vært klart dette i mange, mange århundrer. Man snakker ennå bare om sjelesorg. Sjel, hva er det? Hvem har møtt en sjel, jeg har kun møtt mennesker.

— Disse tanker har nå slått helt gjennom i Kirken, og det mest påtrengende problem vi har akkurat nå er fremmedarbeiderne. Alle land i Europa sliter med de samme vanskeligheter som oss.

Av dagens leder- artikkel:

«LA MEG GJENTA VÅRT SYN: KRITIKKEN BUNNER OFTE I AT DERE IKKE KJENNER BLADET ST. OLAV SLIK SOM DET NÅ ER. VI GJØR VÅRE FEIL, VI VENTER IKKE AT MAN ER ENIG MED OSS I ALLE REDAKSJONELLE STANDPUNKTER. VI TAR MED GLEDE MOT STOFF SOM GÅR PÅ TVERS AV REDAKSJONENS MENINGER OSV.»

RED.

Nye

Elisabeth-søstrenes pleiehjem i Urtegaten 29 i Oslo som de stille og oppofrende drev i mange årtier er solgt — til en annen katolsk organisasjon. I den solide, gamle bygningen starter nå Caritas et hospits som skal tjene som gjennomgangsboliger for fremmedarbeidere og politiske flyktninger.

Efter en fremragende og slitsom arbeidsdag for søstrene, settes et nytt projekt i gang og stedet kan brukes til helt nye oppgaver i Kirkens sosialarbeide.

Noen faktiske opplysninger i forbindelse med salget:

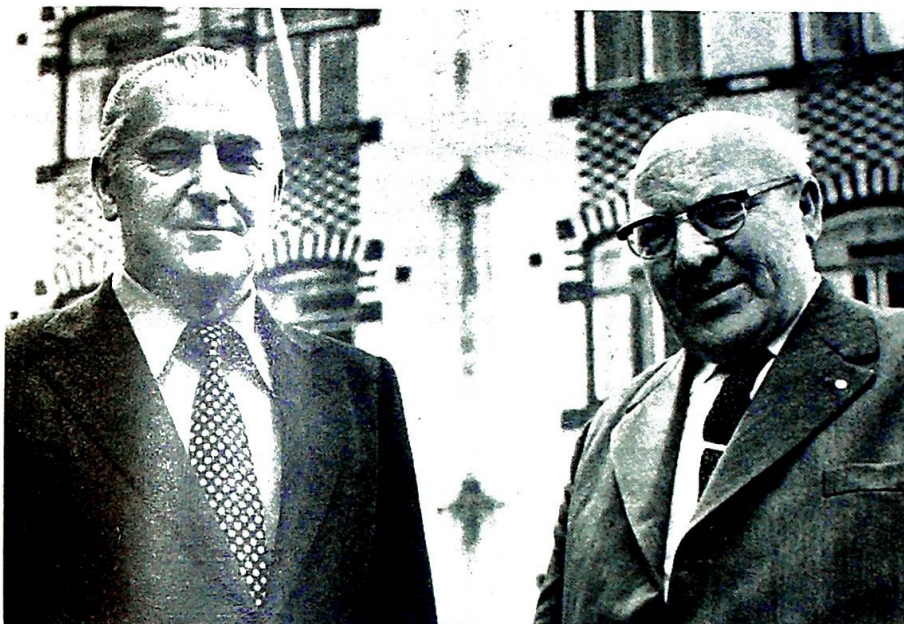
Huset ble betalt med en million. Det var taksert til 1,2 millioner, men søstrene «spanderte» de 200 000 på bispedømmet. Av selve kjøpesummen er 300 000 kroner statsbidrag i forbindelse med arbeidet for fremmedarbeiderne i Norge, vel 400 000 er gitt av den tyske bispekonferansen, 200 000 er gitt som gave av Fransiskussøstrene i Bergen, og Josefs søstrene og Karl Borromeus-søstrenes kongregasjoner har hver gitt lån på 100 000 på meget gunstige vilkår, så gunstige at man kan snakke om gaver.

Caritas Norge er eier av stedet og står ansvarlig overfor offentlige myndigheter og Oslo Katolske Bispedømme. Man står med en gang overfor veldige problemer:

Et av de store sosiale problemer i Europa i dag er det man kaller utenlandsk arbeidskraft og fremmedarbeidere. Det man egentlig kaller fremmedarbeidere er mennesker som kommer fra Middelhavslandene, fra Afrika og fra Asia. Det finnes 6000—7000 av disse i Norge i dag, og av disse bor rundt 80 prosent i Oslo-området. Det å hjelpe disse opptar i høyeste grad Caritas Norge og organisasjonens leder, pastor Harald Taxt.

Det nye hospitet har 60 senger på ene- og dobbeltrom, og hospitetet har fått en bestyrer (Jozef Moscicki), en assistent og regnskapsfører (dominikanerbroder Per Klingberg) og løfte om tre sivilarbeidere til annen tjeneste. Man må blant annet ha resepsjonsvakt døgnet rundt i bygning-

oppgaver i gammelt hus

Pastor Taxt (til h.) sammen med bestyreren for hospiset, Jozef Moscicki.

gen. Det blir store driftsutgifter hvert år, ca. 400 000 etter dagens beregninger med lønninger, oppvarming, elektrisitet, vask, skatter og avgifter osv. Alt sammen må betales av husets beboere, Caritas kan ikke skyte inn mer enn det som allerede er gjort.

— Men hvis jeg kan få kommunen til å hjelpe til, vil det jo være en veldig fordel og en mulighet til å få lavere værelse-priser, sier pastor Taxt. — Skal 60 leieboere på ett- og to-mannsrom gi 400 000 i året, må leien opp i ca. 600 kroner måneden på enkeltværelse og ca. 450 på dobbeltværelse. Leien er forøvrig ikke endelig bestemt ennå, vi er litt usikre på prisen, har nesten ingen erfaring i hva dette stedet vil koste oss. Vi baserer oss jo på en helt annen drift enn søstrenes.

Caritas Hospits er uten sammenligning det største konkrete, langsiktige prosjekt organisasjonen har satt igang, hospiset betyr en voldsom utvidelse av aktiviteten i Caritas. Pastor Taxt ventet da dette ble skrevet på en lang liste fra boligsjefen over boligsøkende fremmedarbeidere.

— Hvordan velger dere ut leieboere, er dere spesielt interessert i katolikker?

— Nei. Da Caritas fikk 300 000 kroner av staten, hadde vi et møte med Kommunaldepartementet, sosialrådmannen og boligsjefen. Der ble det bestemt at Caritas forplikter seg til å rådspørre boligsjefen og fremmedarbeiderkontoret om belegget.

— Hva vil du gå etter når du har en slik liste?

— Etter de som jeg synes er mest i nød. Og jeg vil forsøke å fordele det litt nasjonsvis, jeg har ikke til hensikt å fylle opp huset med bare pakistanere. Jeg vil heller forsøke å få en gruppe pakistanere, en gruppe marokkanere og en gruppe tyrkere, de tre som har størst behov.

— Hva skjer med søstrenes kapell?

— Ja, det er et problem. Blir det et belegg her i huset på nesten 90 prosent muhammedanere, så må jeg innrette et kapell slik at muhammedanere kan bruke det. Vi må da ha ut benkene og dekke til helgenbilder, men det må eventuelt gjøres slik at vi

også kan holde en katolsk gudstjeneste der.

Leieboerne får ikke servert mat, men de kan selv stille mat på et stort felleskjøkken, de får adgang til fellesrom og får sengetøyet vasket hver fjortende dag. Håndverkere holder på med å gjøre om de gamle baderommene til moderne dusj-rom. Den eneste restriksjonen som innføres er faktisk at det er forbudt å ha overnattingsgjester. Man kan ha gjester på sitt værelse til midnatt, og man kan få reservert fellesrom til private selskaper, men altså: ingen overnattingsgjester.

— Vi kan ikke begynne med det, da har vi straks fem mann på hvert rom, forklarer Taxt.

En annen ting: i huset blir det reservert noe plass til politiske avhoppere. Caritas har en viss forpliktelse her overfor kommunen og politiet når det gjelder avhoppere. Dette er mennesker som Caritas alltid har tatt seg av.

Forklarer pastor Taxt. På vegne av biskopen overtar han et gammelt og ærerikt katolsk sted i hovedstaden — for å bruke det til nye oppgaver. Vi ønsker ham og Caritas og de som kommer til å bo på Hospiset hell og lykke.

Å. R.

Søstrene

I et kommende nummer forteller vi om Elisabethsøstrenes nye hjem på Nordstrand.

NESTE
NUMMER AV BLADET
KOMMER
DEN 24. MAI

35 år som

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

Vi katolikker her i Norden befinner oss i verdens utkant, men vi hører også til en verdenskirke. Bevisstheten om dette burde hindre oss i å være oss selv nok og hjelpe oss til å se vår egen situasjon i en større sammenheng. Men for å gjøre det, må man følge med — i det som skjer, i tanker og idéer. En av dem som alltid har levd bevisst i denne større sammenheng og holdt forbindelsen utad åpen, er den svenske forfatterinnen Gunnel Vallquist. I en rekke bøker — essaysamlinger, dagbøker fra Konsilet — har hun formidlet impulser utenfra til vår nordiske virkelighet. Det er det kristne, katolske menneske som taler gjennom henne, men det vil ikke si at hun alltid beveger seg på det kirkelige plan. For henne står det som like viktig å se hvordan mennesket tolker sin tilværelse — som dikter, teolog eller filosof. Kristen eller ikke — alltid har han eller hun noe å lære oss.

Årets bok, Gunnel Vallquists første på ni år, har fått tittelen «Följeslagare». Det forutsetter en vei, sier forfatterinnen og gir oss først del i den vei hun har gått,

før hun presenterer oss for dem som har slått følge med henne for kortere eller lengre tid. De er alle fra vår tid, men ellers vidt forskjellige — fire diktere, tre av dem Nobelprisvinnere, en filosof og en prest. Det er blitt en bok som ikke bare formidler kunnskap, det er en bok til ettertanke, til inspirasjon. Og den er behagelig og lett å lese — enda den er på svensk. ST. OLAV har valgt å gjøre rede for noen av essayene, men må ellers si: Les selv!

I «Veien» følger vi Gunnel Vallquist gjennom de 35 årene hun har vært katolikk, og her vil nok mange kjenne seg igjen, i forvandlingen fra førkrigskonvertitt i en stabil Kirke til moderne katolikk i en spenningsfylt Kirke. Hun konstaterer straks at de to spørsmål: «Hvorfor ble jeg katolikk?» og «Hvorfor er jeg katolikk?» mindre enn noen sinne kan få samme svar. Kirken har gått en lang vei i disse 35 årene, og den katolikk som har fulgt med på den, har måttet bryte opp fra mange tilvante posisjoner. Det har vært en smertefull prosess for de fleste, kanskje særlig for konvertitter som ikke sjelden følte at selve grunnlaget for deres konversjon ble rykket bort, enten det hadde vært sannhetssøken, lengsel etter hellighet, trang til skjønnhet eller behov for en autoritet. Bare de kan bevare likevekten i dag som har lært å skjelne mellom vesentlig og uvesentlig, mellom absolutt og relativt, i katolsk kristendom, sier hun. For dem er ikke autoriteten noe uforanderlig og stivnet, de vet at sannheten ikke lar seg sperre inne i noe system, at troen ikke kan uttrykkes fullgyldig i noen form, at hellighet ikke er bundet til noen bestemt livsform.

Sansen for det historiske, for det relative i hver epoke, kom etter hennes mening inn i Kirken med pave Johannes. Han så at Kirken måtte forandres for å nå vår tids mennesker, og han tok konsekvensen av det. Det annet Vatikan-konsil ble en oppløftende, men også skremmende opplevelse. Hvor ville det hele føre hen? Noe svar på spørsmålet har vi ennå ikke fått — ti år etter Konsilet. At et slikt møte følges av krise, er normalt, mener Gunnel Vallquist, men at krisen fremdeles varer — som identitetskrise, troskrise og fremfor alt lederkrise — det skyldes etter hennes mening ikke Konsilet, men det at man har stanset på halvveien. Hun sier: «Konsilets beslutninger er langt fra blitt gjennomført, men man har heller ikke kunnet vende tilbake til den gamle ordningen. Denne mellomtilstand er ingenlunde den gylne middelveis tilstand,

katolikk

men snarere middelmådighetens. Kirken har ikke våget å følge sin egen inspirasjon, men det gis ingen vei tilbake.» Pessimistiske ord, og neppe noe svar på hennes spørsmål: «Hvorfor er jeg katolikk?» Svaret på det kommer snarere til slutt i essayet, der hun sier:

«Sammenfattende kunne man si at katolikkens *trygghet* på alle plan er i fare, det som må komme i stedet, er *tro*. Jeg husker godt da jeg ble klar over det under konsilet; på et bestemt tidspunkt visste jeg med seg selv at jeg måtte velge; enten forskanse meg åndelig bak det trygt tilvante, de tillærte læresetninger, den garanterte teologi — eller kappe fortøyningene og betro meg til den vind som blåser dit den vil, i tillit til at det virkelig var Åndens vind i Kirken. Og jeg husker da jeg på denne måten begav meg ut på det åpne hav, eller om man vil, begynte vandringen i et veiløst land, i bevisstheten om å være en av mange, medlem av et helt folk som på et indre kall hadde brutt opp fra tryggheten for å begi seg ut på et stort eventyr, troens eventyr. I den stunden stod det også klart for meg at bare ett var helt nødvendig: å holde fast på Jesus Kristus. Noe kart fantes ikke — men kompasset hadde jeg. Og solen skinte.»

«Mysteriet Daniélou» er noe av en kriminalhistorie, samtidig som den beretter Kirkens historie gjennom de siste tiår, sett i forbindelse med en av Kirkens mest kjente menn i Frankrike. Kulturpersonlighet, teologiprofessor, jesuitt, kardinal, medlem av Det franske akademi, omstridt, elsket og avskydd — Jean Daniélou. I levende live var han umulig å plasere i noen bås, og hans plutselige død i fjor under mildt sagt tvetydige omstendigheter gjorde det like umulig å enes om hans eftermæle. Gunnel Vallquist, som i mange år har stått Daniélou nær, ønsker å bidra til å oppklare saken, men som andre må hun la gåten stå ubesvart. Imidlertid tegner hun et vakkert bilde av en kjær venn, en prest som alltid hjalp der han kunne — uten hensyn til eget navn og rykte.

Den som de siste årene ikke bare har vært en følgesvenn for Gunnel Vallquist, men en veiviser, er Marcel Légaut. Han var professor i matematikk, men tok etter krigen avskjed og bosatte seg i Sør-Frankrike for å drive saueavl. Der lever han ikke bare sammen med sin familie, men i et helt fellesskap. Denne gruppen bearbeider Marcel Légauts tanker, og resultatet er bøker som etter Gunnel Vallquists mening taler rett inn i vår tid. «De er uavhengige av alle «rådende strømninger», men tar sikte på

våre dypeste problemer og viser en vei til løsning.» Hun gjør rede for to av bøkene, og titlene på dem gir en anelse om hva det dreier seg om: «Mennesket søker sin menneskelighet» og «Innledning til forståelsen av kristendommens fortid og dens fremtid».

Heinrich Böll og Aleksander Solsjenitsyn hører til Gunnel Vallquists kjæreste følgesvenner, og de har fått hvert sitt essay. — Hun er fengslet av Bölls kunst, av motsetningen mellom det bitende satiriske i hans formuleringer og det milde og blide i tonefallet. Men enda mer føler hun seg tiltalt av hans menneskesyn, som har sin rot i evangeliet, sier hun. Hun analyserer hans forfatterskap, som allerede er karakterisert ved de titler hun gir forfatteren: «antikonformist, antihelt, anarkist». Hele Bölls verk er en hyllest til det lille, alminnelige menneske som ukuelig går sin egen vei, uten å la seg innfange av noe system. Det er «lammet» som står overfor «bøflene», de etablerte, de effektive, representanter for vold av alle arter og avskygninger. Men aldri svarer «lammene» med vold, før i siste bok, «Katharina Blums tapte ære», og Gunnel Vallquist sier: «Når lammene... begynner å forvandle seg til bøfler, da er det vanskelig å se noe håp for denne verden.»

Også Solsjenitsyns store bok om de sovjetrussiske fangeleire, «Arkipelag GULAG», handler om menneskets møte med vold, med «systemet», men han synes mindre pessimistisk enn Böll. Gunnel Vallquist priser bokens kunstneriske kvaliteter, hun gjør rede for det opplysningsmateriale den bringer, og som hun mener det er vår plikt å sette oss inn i, hvor uutholdelig det enn kan være. Men det som er viktigere enn kunsten, viktigere enn opplysningene, det er forfatterens inntrengende analyse av mennesket, og av fangenskapets virkning på det. Nøkkelordene her er sannhet, frihet, kjærlighet.

Troen på sannheten som avgjørende kjennetegn på all kunst er det bærende i Solsjenitsyns forfatterskap, og Gunnel Vallquist understreker at det er sannhet han vil, ikke objektivitet.

Erfaringen fra fangeleirene har lært Solsjenitsyn at friheten er det største gode. Ikke den frihet som består i å kunne gjøre hva man lyster, men den som består i å oppdage sitt egentlige mål og arbeide mot det. Og denne frihet er ikke uforenlig med fangelivet. Tvert imot — bare den som har mistet alt, er virkelig fri. Det er også i fengslet han har oppdaget at meningen med livet er kjærligheten til medmennesket, og han har innsett at religionens største sannhet er at den bekjemper det onde hos hvert enkelt menneske. Da blir det umulig å besvare vold med vold, for i en slik sammenheng kan det verste tjene til noe godt. Solsjenitsyn erkjenner at det først var i fengslet han merket det gode i seg, og han utbryter: «Fengsel, jeg velsigner deg for at du har hatt en plass i mitt liv!»

JESUITTENE

Bildene

Tre av ordenens store navn etter krigen: Kardinal Bea, Teilhard de Chardin og ordensgeneralen, pater Arrupe.

Av Karin Gullerud-Johansen O. P.

I begynnelsen av mars i år avsluttet jesuitter-ordenen sin 32. general-kongregasjon, et møte av utsendinger fra hele verden. Vanligvis kalles et slikt møte sammen bare når ordenens overhode er død — for å velge ny ordensgeneral. Men i løpet av de siste åtte årene har jesuittene to ganger samlet seg til ekstraordinær general-kongregasjon, som svar på det annet Vatikankonsils ønske om fornyelse av de religiøse ordener.

Helt knirkefritt har fornyelsesprosessen ikke foregått hos jesuittene heller, og forut for dette møtet snakket man både om kallskrise og identitetskrise. Men ennå er Societas Jesu (Jesu Selskap) med sine nesten 30 000 medlemmer det største ordenssamfunn innen den katolske kirke, og det som skjer der, har gjerne innflytelse på livet i resten av Kirken. Spenningen omkring dette møtet har derfor vært stor, og forhåndsryktene tydet på at det lå dramatisk i luften. Det var kjent nok at det var en del uoverensstemmelser mellom paven og jesuittenes ordensgeneral, mellom den hvite og den sorte pave — og det om jesuittenes lydighetsløfte til paven. Noen ville også vite at ordensgeneralen, pater Arrupe, tenkte på å trekke seg tilbake. Hvordan det enn var med sannheten i disse ryktene — de som håpet på sensasjoner, ble skuffet. Om møtet var det «lengste og smerteligste» i ordenens historie, så var tonen rolig og fredelig.

Her i Norge har jesuitterordenen alltid vært omgitt av en viss uhyggevekkende mystikk, som unektelig ble øket ved at man bare kjente den på avstand og av omtale. Noen hver

hadde sin overtro om jesuittene — og har det antagelig fremdeles. At jesuittene de siste 20 år har hatt adgang til landet, har neppe forandret stort i så måte. Ordet «jesuitt» får vel ennå de fleste nordmenn til å tenke på noe fordektig, på kadaverdisiplin og dobbeltmoral, på hensikten som helliger midlene, på samvittighetstvang og maktbrynde — på alt det som jesuitterordenen i århundrenes løp har vært beskyldt for.

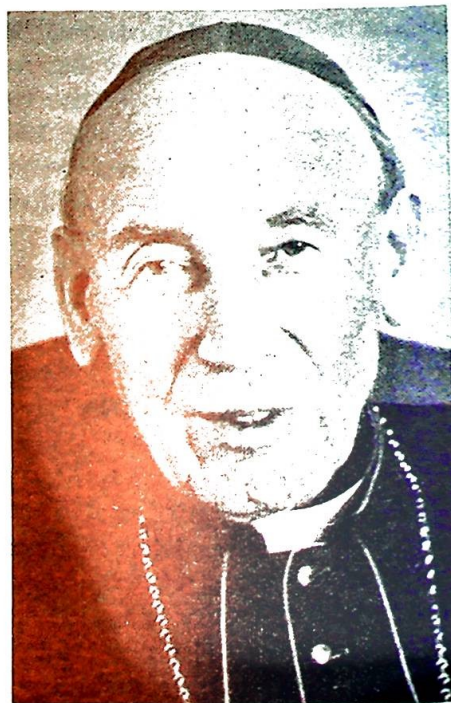
En vekslende skjebne.

Ro har det aldri vært om dette ordenssamfunnet, som mer enn noe annet har preget Kirken og samfunnet. Men så ble det da også til i en stridens tid. Kirken stod midt oppe i motreformasjonen da en spansk adelsmann, Ignatius av Loyola, sammen med en flokk venner kom og stilte seg til pavens disposisjon. Dette — å stå til pavens disposisjon — skulle bli et særkjenne for den nye ordenen som under navnet Compania Jesu (Jesu Selskap) i 1540 ble anerkjent av paven. Til de klassiske ordensløftene om lydighet, kyskhets og fattigdom kom snart et fjerde om å stille seg direkte under paven for å utbre og forsvare troen. Dette løftet kunne bare avlegges av ordenens elitetropper, og det sier seg selv at paven i motreformasjonens vanskelige tid med takk tok imot en slik hjelp.

Ordenens virke førte til en gjennomgripende fornyelse av Kirken, noe som imidlertid ikke forhindret at den ble gjenstand for angrep fra mange kanter. Allerede jesuittenes disiplin og lydighetsideal gjorde dem mistenkelige i manges øyne, men de hadde unektelig også bidratt aktivt til å gjøre seg grundig forhatt. — Dyktige

pedagoger som de var, hadde de etter hvert fått hånd om store deler av skolevesenet, til ergrelse for de gamle munkeordener. — Gode skriftefedre var jesuittene også, og mange fyrster valgte sin skriftefar blant dem, og dermed fikk de politisk innflytelse. — Enkelte ordensmedlemmer var endog flinke handelsmenn, og ordenen ble etterhånden en økonomisk stormakt, noe som skaffet den mektige fiender.

Utover på 1700-tallet, og især i opplysningstiden, vokste angrepene til storm, og i 1773 så paven, Clemens XIV, seg tvunget til å oppløse den. I Preussen og Russland «overvintret» den imidlertid, og i 1814 ble ordenen gjenopprettet av Pius VII, men den har aldri mer fått den betydning for kirke og samfunn som den en gang hadde. Verden er blitt annerledes, og ordenen likeså. Jesuitterordenens kanskje fremste fagteolog i dag, Karl Rahner, beskriver forandringen slik: «Fra å være forkjemper for rett lære

i troskap mot kirke og pave er ordenen nå blitt førende på den progressive fløy.» Det er ikke første gang Ignatius' orden gjenspeiler et åndelig oppbrudd i Kirken, og man kan gjerne se på den som et barometer for fremtiden, blant annet på grunn av den enorme viten ordenen representerer.

Hvorhen?

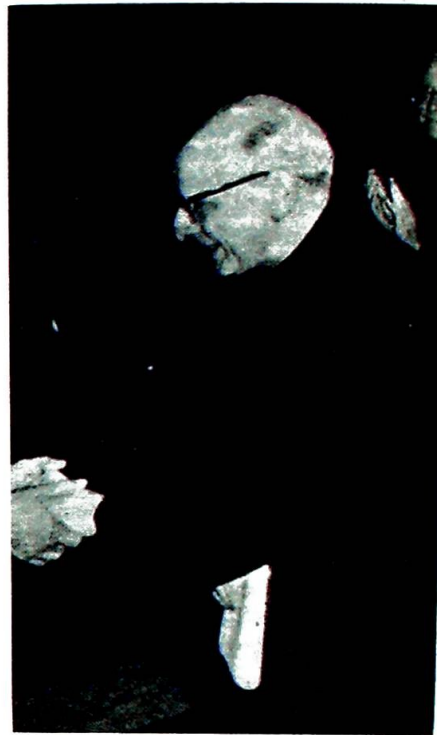
Dette forklarer den store interesse vinterens generalkongregasjon har vært omfattet med, en interesse som har kommet til uttrykk i reportasjer i katolsk presse, blant annet i det tyske bladet «Weltbild». Et langt og grundig forarbeid innen ordenen resulterte i mer enn tusen forslag, blant dem det om å oppheve de forskjellige grader innen ordenen. Mange jesuitter mener at denne inndelingen av ordensmedlemmene i forskjellige grupper hverken stemmer med vår tids demokratiske tenkemåte eller med Konsillets uttalelser. Men det var en kjent sak at paven ønsket å bevare det tradisjonelle system. Det er de omkring 10 000 professer som utgjør ordenens kjernetropper, og det er bare de som kan avlegge det spesielle løftet til paven. Trass i dette føler jesuittene seg som én stor familie, og med to tredjedels flertall vedtok generalkon-

gregasjonens å gi alle ordenens medlemmer adgang til å avlegge dette løftet. Pave Paul sa likevel nei, noe som kan synes temmelig selvmotigende. Men paven har uten tvil tenkt på at en så gjennomgripende forandring ville få følger også ellers i Kirken. Dessuten ville han unngå alt som kunne sette jesuitterordenens karakter av presteorden i fare.

Forsamlingen bøyde seg for pavens ønske, men først etter å ha gitt klart uttrykk for sitt syn. Derved fikk de klarlagt forholdet mellom ordenen og pavestolen. Jesuittene står riktignok stadig til pavens disposisjon, og han har fremdeles rett til å velge ut de menn han vil til bestemte oppgaver. Men jesuittenes lydighet er ingen blind lydighet som bare venter passivt på ordre, og de har ofte markert sin uavhengighet mer enn paven setter pris på.

Om de andre sakene som ble behandlet på møtet, er det for tidlig å gi detaljer, for de tekster som ble vedtatt, skal godkjennes av paven før de blir offentliggjort. Men vi vet iallfall hva de forskjellige dokumentene handler om. Ett dreier seg om ordensmedlemmenes forhold til fattigdommen og om fordelingen av inntektene innen ordenen, et annet om de unge jesuittenes utdannelse. En av de viktigste tekstene er den om «Evangeliets forkynnelse og kampen for rettferdighet», der det ifølge KNA slås fast: «Forkynnelsen av kristentroen er ikke fullstendig dersom den ikke innbefatter arbeid for rettferd. Men omvendt kan heller ikke kampen for rettferd få sin fulle betydning dersom den ikke er båret av en forkynnelse som omfatter hele mennesket.»

Størst interesse knytter det seg til den teksten der jesuittene gir uttrykk for sitt syn på ordenen og dens oppgaver i dag, og denne teksten var — for første gang i historien — avfattet ikke bare på latin, men også på engelsk. Detaljer er ikke kjent, men det ville være rart om dokumentet ikke berørte jesuittenes spesielle område fra gammelt av: undervisning og oppdragelse. Allerede før møtet kalte lederen for Kirkens undervisningssekre-

tariat i Roma, John E. Blewett, jesuittene for «morgendagens lærere», og han stilte til og med opp konkrete oppgaver for dem i undervisningen på alle trinn og i alle sektorer..

Det jesuittene selv fremfor alt ønsker, er å svare på vår tids utfordringer, slik som de har visst å svare på tidligere tiders. Pater Arupes avskjedsord skulle tyde på at møtet har greid å finne den riktige vei — det er kommet frem til en moderne presentasjon av den hellige Ignatius' hovedtanker, sa han. Det skulle jo være den beste garanti for fremtiden.

Ellers skulle det være på tide å skifte ut det tradisjonelle bilde av jesuittene som har svært lite med virkeligheten å gjøre, med for eksempel dette — tegnet av Karl Rahner: «I denne orden brenner også i dag, under et tykt lag av aske, kjærligheten til Jesus og hans skjebne. Ut fra den tjener jesuitten Kirken og kan være meget kritisk overfor den og overfor seg selv, men også innlate seg på det eksperiment en uberegnelig historie er, og trøstig ta liv, seier og nederlag, berømmelse og glemsel, ja, selv sin død, som deltagelse i Hans skjebne hvis navn han bærer.»

Evakueringen av barn fra Vietnam kritisert

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
			19.00
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195			
		9.00	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381			
			11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255			
			11.00
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.:	18.00	
	sønd.:		10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
		19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30	10.45
		9.30	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		8.45	11.00
		19.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehus</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604		19.30	11.00
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487		8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		19.00	11.00
		8.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634			11.00
SELFORS: <i>Vår Frelser kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

Kilder i Vatikanet har tatt avstand fra den evakuering av foreldreløse barn fra Vietnam som noen amerikanske hjelpeorganisasjoner, deriblant Catholic Relief Services, organiserte.

På en pressekonferanse i Rom, sa den franske presten Charles Grange at «luftbroen var et misforstått initiativ som skyldtes frykt eller manglende forståelse».

All den stund pater Grange er en Asia-ekspert i Kirkens Caritas Internationalis, har hans ord stor vekt.

En høy embedsmann i Vatikanet opplyste siden at den katolske kirke i Vietnam motsatte seg masse-evakueringen av barn og sendte en redegjørelse for sitt standpunkt til Rom.

*

Det er utferdiget nye regler for de som studerer teologi ved presteseminaret i Bratislava. Myndighetene har forbudt at studentene har kontakt med legmenn utenfor familien og den nærmeste omgangskrets. Studentene får videre herefter bare forlate skoleområdet i grupper og med skoleledelsens tillatelse. De må gi fra seg transistorer og andre radiomottagere og får ikke lov til å lese utenlandsk litteratur, innbefattet teologiske verker. Utenlandske aviser og tidsskrifter må leveres inn.

På denne måten vil myndighetene forhindre at de blivende prester lytter på radioutsendinger fra Vatikanet eller de østerrikske sendingene, at de holder seg ajour med vest-europeisk litteratur og opprettholder kontakt med de troende.

*

En katolsk prest i Slovakia har i et brev til partisjefen Gustav Husak tatt til orde mot det stadig voksende trykk på den gresk-katolske kirke i landets østre del. Denne presten er pastor Jan Mastiliak som er sogneprest i Presov, teologidoktor og som for tredivye år siden var Husaks celle-kamerat i et tysk fengsel.

*

Erkebiskop Luigi Poggi fra Vatikanets statssekretariat har avlagt et månedlangt besøk i Polen og ført forhandlinger med de polske myndigheter. I en preken i Warszawa kommenterte kardinal Wyszynski forhandlingene og sa:

«Det vi ikke ønsker er en avtale som gir svar på alle mulige internasjonale spørsmål, men forbigår i taushet vår egen nød her i landet.» Kardinalen snakket om den diskriminering som Kirken og de troende utsettes for i dagens Polen.

*

Den spanske sikkerhetstjenesten har forbudt et katolsk arbeidermøte i bydelen Vallecas i Madrid. Forbudet ble meddelt hjelpebiskop Iniesta bare et par timer før kardinal Taranon skulle ha åpnet møtet. I en pressemelding etterpå sa sikkerhetstjenesten at «elementer som var fiendtlig innstilte mot regimet» ventelig ville brukt møtet til å få vedtatt uttalelser mot regjeringen.

Taranon har protestert kraftig mot aksjonen i et hyrdebrev som ble lest opp i alle kirker i Madrid den 19. mars. Kardinalen henviste til at myndighetene hadde påstått at Kirken hadde

gått ut over sitt evangeliseringsoppdrag ved å forberede møtet. Han svarte: «Vi har bare plikt til å lytte til de som lider.»

Under den forverrede situasjon i forholdet Kirke og Stat, har myndighetene plasert politistyrker utenfor mange kirker i hovedstaden. Ifølge dagsavisen «Ya» er det en hel del prester som nekter å feire messen i de bevoktede kirkene.

*

Den svenske forfatterinnen Gunnel Vallquist (hvis siste bok vi anmelder på annen plass i dette nummer av ST. OLAV) har fått Natur og Kulturs store kulturpris på 25 000 sv. kroner. Motiveringen for å gi henne prisen var:

»Hon har gjort viktiga insatser som skicklig översättare och in-

troduktør av väsentlig, främmande skönlitteratur, som självständig och vidsynt kritiker och som öppenjärtig och engagerad författare i komplicerade religiösa frågor, där hon tvingar sina läsare att ta ställning.»

*

I året 2000 kommer det til å være en befolkning i verden på 6,1 milliarder mennesker. Av disse vil antagelig 1,9 milliarder være kristne, dvs. litt over 31 prosent.

*

Den ortodokse moralteologien kjennetegnes blant annet ved at den kompromissløst avviser all liberalisering av det kristne abort-forbudet. Dette hevder det sentant ved Kirkenes Verdens-

råd i Geneve, metropoliten Timiadis. I en artikkel i siste nummer av tidsskriftet «Der christliche Osten» skriver han at et menneskeliv efter ortodoks oppfatning er uantastelig fra unnfangelses-øyeblikket av. Eftersom det i prinsippet ikke er noen forskjell på å drepe en

(Forts. neste side.)

ST. GUDMUNDS LEGAT

Søknad om (begrenset) støtte til utdanning av katolsk ungdom sendes Dominikanerne v/prioren, Neberggaten 15, Oslo 3, innen 1. juni.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Bergen
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Drammen
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Hønefoss
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

23. til 30. august 1975

8 dages flyreise med full pension.

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, hotell «Madonna» d.kr. 1650.—

Særpris for syge og handicappede på «Accueil N-D» d.kr. 1175.—

Valfartsprest: Pater G. GOMMANS C.M.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, DK 2900 Hellerup

NYE BØKER

Maximos IV: L'Orient Conteste L'Occident

Déhanet: Yoga and God, Christian Yoga

Merton: No Man is an Island

Daniélou: Primitive Christian Symbols

The Common Catechism

Ny forsendelse av billedtavler og kort fra Assisi

Nydelige kort til ferming og 1.kommunion

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersv. 5 - Oslo

Åpent 9—16, lørdager 9—14

NYHETER

(Forts. fra forrige side.)

voksen og å drepe et foster, støtter den ortodokse kirke alle anstrengelser for å beskytte det forsvarsløse liv.

*

Tallet på pilgrim�er som har besøkt Rom i de første to månedene av Det hellige år, kommer opp i en halv million. Det omfatter imidlertid bare grupper som Vatikanet kjente til, det virkelige tall er sikkert betydelig høyere.

Gruppene har hittil til dels kommet fra Europa, dels fra Brasil, Argentina og andre latin-amerikanske land som har ferietid i februar måned.

*

Representanter fra Nord-Vietnam og Vatikanet har hatt konferanser i Rom. Det var msgr. Casaroli som møtte en delegasjon fra Hanoi. (Vatikanet har ikke diplomatiske forbindelser med Nord-Vietnam.)

Av Nord-Vietnams rundt 22 mill. innbyggere er idag en million katolikker, med 12 biskoper og 350 prester.

ST. OLAV

KATOLSK

TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

Nye abonnenter får tilsendt postgiroblankett.

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

DRAMMEN

Drammens malerforretning

Inneh. Asbjørn Gundersen

Tif. 83 19 16 - 83 33 32

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

H. KOLDERUP

N. Storgt. 12 - Bragernes
Tif. 83 13 62 - 83 36 48

Gå til fagmannen
når det gjelder møbler

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

En klovn

Det har vært en vanskelig uke. For det første ble jeg forvist bakerst i bladet på grunn av dette oppstyret om abonnement og sånt.

Senere oppdaget jeg til min skrekke at jeg var tom for idéer.

I åtte, ni år har jeg skrevet denne spalten hver fjortende dag. Og har egentlig aldri manglet noe å skrive om. Det kunne være en morsom historie, noe jeg glefset etter, ett eller annet som hadde skjedd med meg.

Som den gangen da det dukke opp en rødsprengt og forfrossen uteligger i messen julemorgen i gamle St. Hallvard:

Presten kom inn og begynte: Introibo ad altare Dei...

Da lente fyren seg mot meg og brummet hest og litt skuffet:

Erre' arrabisk det der'a?

Jeg husket også en annen klovne-historie, fra 1966. Tiden går.

En av guttene våre ministrerte under en brudemesse, for første gang. Han hadde nok aldri sett et brudepar heller for den saks skyld. Da han kom hjem fra kirken, spurte vi ham nyssgjerrige om det hadde vært noen kjente.

Med en gang sa han de forbløffende enkle ord:

— Vet ikke hva de hette, jeg. Men mannen var tryllekunstner.

Min kone og jeg glante på hverandre. Tryllekunstner, hm?

— Hvordan i all verden fikk du greie på det?

— Det så jeg vel. Han var kledd slik som tryllekunstnere er kledd, på det TV-programmet.....

I dag er det ennå slik i vår familie at vi ertende kan spørre om noen har sett en tryllekunstner. Men la oss ikke stoppe med det. Jeg husker en annen historie fra den gangen:

Det sto et digert bilde i avisen av Hans Majestet og stasjonsmester Tidem på Østbanen. Kongen skulle på vinterferie. Han var kledd i sportsdress med koselige, gammeldagse knikkere og han hadde skilue på hodet og en liten, krøllet hund i den ene armen. Smilende

og enkel. Ved siden av ham marsjerte Tidem i uniform med rader av blankpussede knapper og fin mesterlue.

Har du sett bilde av Kongen på Østbanen? spurte jeg den mellomste poden.

Han stupte som vanlig over skulderen min og nesten gjennom avisparet for å se. Han gjorde alle ting voldsomt på den tiden.

— Kjenner du ham igjen? spurte jeg faderlig.

— Hvem er den mannen med bikkja som går ved siden av ham? sa poden.

Hva betyr disse små historiene? Ikke annet enn at guttene levde i en verden som var enklere og mer forståelig enn vår virkelighet. En verden hvor det ennå gikk an å se hvem som var tryllekunstner og hvem som var konge.

Og den gang, i 1966, føyde jeg så til følgende linjer:

Det er mange av oss som visst skulle ønske at vi stoppet der og at vi aldri gjennomskuet hvem som var Tidem og hvem som var monarken og aldri forsto at det går an å leie seg en snippkjole.

Folk klarte seg godt i gamle dager også, sier man og tenker på tider da alt liksom var av mer solid virke. Men gode venner, jeg har en advarsel til alle som forsøker å drømme seg tilbake. La oss kalle en spade for en spade og ganske enkelt avsløre at den gode Tidem var stasjonsmester. Vi lever i en verden som ingen av oss lenger kan trylle bort.

Skrev jeg den gangen.

Og det gjelder faktisk fremdeles.

OSLO

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetsarbeider

Tlf. 21 69 06

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STALARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon

(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladavel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83

Til katolikkene i Kristiansand!

DETTE NUMMERET AV BISPEDØMMETS
BLAD «ST. OLAV» SENDES SOM FRI-EKSEM-
PLAR TIL NYE VENNER I ST. ANSGAR ME-
NIGHET.

VIL DERE SE OSS IGJEN OM FJORTEN DA-
GER, SÅ SKRIV NAVN OG ADRESSE HER
OG BLI ABONNENTER:

.....
.....
.....
Riv ut siden og send den til «Bladet St. Olav, Akers-
veien 5, Oslo 1.»

Film- spalten

Vi er tilbake med våre faste anmeldel-
ser av nye filmer i nr. 10 av bladet.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 50 pr. år.
Kr. 25 pr. ½ år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.